

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2009

tijdvak 1

beeldende vakken CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 70 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Suikergoed en marsepein

1 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Hanteringswijze: de verf is pasteus aangebracht.
- Kleur: de taarten zijn (grotendeels) geschilderd in pasteltinten (en verwijzen naar zoete smaak).
- Decoratie: de taarten zijn versierd / voorzien van vruchtjes, guirlandes, pralines e.d. (en verwijzen naar feestelijk karakter).

per volledig juist antwoord

1

Opmerking

De score mag alleen worden toegekend als aspect van de vormgeving en toelichting in de juiste combinatie zijn gegeven.

2 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist argument zijn:

- De bovenkanten van de taarten zijn (even goed) zichtbaar, of: je kijkt bovenop de taarten.
- Er is géén of weinig overlap in de taarten.

3 maximumscore 2

Kleur

1

Voorbeelden van een juiste toelichting zijn:

- Op de foto zijn de kleuren helderder dan de kleuren op het schilderij.
- Op de foto zijn méér kleuren toegepast dan op het schilderij.
- Op de foto zijn de kleurcontrasten groter dan de kleurcontrasten op het schilderij.

Licht

1

Voorbeelden van een juiste toelichting zijn:

- De lichtbron op de foto is feller dan de lichtbron op het schilderij.
- Op de foto is het licht/donkercontrast groter dan dat op het schilderij.
- Op de foto zijn de slagschaduwen en de eigen schaduwen intenser / donkerder dan de slagschaduwen op het schilderij.

4 maximumscore 1

Core moest ervoor zorgen dat de bovenkant van haar taarten 'scheef' was, of: ze moest 'scheve' taarten vormen.

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 1 Eén van de volgende antwoorden: Ja, ze streeft ernaar de door Thiebauds geschilderde taarten zo exact mogelijk na te maken; ze gaat daarbij zelfs zó ver dat ze taarten bakt die ‘scheef’ zijn. of: Nee, ze ‘steelt’ de voorstelling van Thiebaud: ze ‘gebruikt’ zijn werk om er eigen werk mee te maken.	
6	maximumscore 2 Juiste voorbeelden zijn: – vla – (slagroom)taart, -toefjes – vanillesaus / custard – (geconserveerde / gekonfijte) vruchten – snoepjes – wafels Indien vier voorbeelden juist Indien drie voorbeelden juist Indien minder dan drie voorbeelden juist	 2 1 0
7	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste aspecten van de voorstelling zijn: – rivier / stroom / meertje – lawine / waterval – vallei – oever – rotsen – bergen / heuvels / reliëf – bomen / struiken / begroeiing Indien vier aspecten van de voorstelling juist Indien drie aspecten van de voorstelling juist Indien minder dan drie aspecten van de voorstelling juist	 2 1 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Ordening, of: opbouw coulissen / plans, of: liggend formaat
- Licht: er is strijklucht, of: er is een suggestie van een ondergaande zon, of: langgerekte (slag)schaduwen
- Vorm: de toetjes en zoetwaren zijn plastisch weergegeven, of: ze verwijzen naar landschappelijke vormen of naar flora.

Opmerking

De score mag alleen worden toegekend als aspect van de vormgeving en toelichting in de juiste combinatie zijn gegeven.

9 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Ordening: er is sprake van een overvolle compositie.
- Vorm: er is sprake van veel vormen, of: de vormen zijn erg plastisch, of: grote detaillering.
- Kleur: er is een grote variëteit in kleuren.
- Textuur: er zijn veel verschillende texturen.
- Formaat: er is sprake van een groot formaat.

per volledig juist antwoord

1

Opmerking

De score mag alleen worden toegekend als aspect van de vormgeving en toelichting in de juiste combinatie zijn gegeven.

10 maximumscore 1

Ja, Cotton schildert zo'n grote overvloed / overdaad aan zoetwaren en toetjes dat er weerstand ontstaat, of dat je er misselijk van wordt ('overdaad schaadt').

of

Nee, Cotton schildert de zoetwaren en toetjes zó verleidelijk dat je juist zin krijgt (ervan) te snoepen.

Het Laatste Avondmaal

11 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste manieren zijn:

- De persoon van Jezus bevindt zich centraal in het beeldvlak.
- De persoon van Jezus bevindt zich op het (centrale) verdwijnpunt (van de architectuur).
- Hij is de enige persoon die 'vrij' zit / niet wordt overlapt.
- Zijn hoofd is geplaatst tegen een lichte achtergrond.
- (Veel van) de blikken van zijn tafelgenoten zijn op Hem gericht.
- Hij is de enige die niet 'in debat' is / zich bemoeit met tafelgenoten.

per juiste manier

1

12 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste verschillen zijn:

Afbeelding 5

schildering

naturalistisch

gedetailleerd

veelkleurig

suggestie van grote diepte

suggestie van grote plasticiteit

Afbeelding 6

zeefdruk / collage

minder naturalistisch

weinig gedetailleerd

beperkt kleurgebruik

geringe dieptesuggestie

geringe plasticiteit gesuggereerd

per juist verschil

1

13 maximumscore 1

Ja, Warhol neemt de voorstelling en compositie van Leonardo over, maar maakt een eigen twintigste-eeuwse 'update'.

of

Nee, hij maakt van een zeer gewaardeerde en waardevolle schildering een schetsmatig en goedkoop product.

14 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- overeenkomstige voorstelling
- overeenkomstige (langgerekte) tafel
- hetzelfde gezelschap / hetzelfde aantal personen
- overeenkomstige architecturale ruimte (gesuggereerd)
- overeenkomstige (centrale) compositie
- overeenkomstige houdingen / gebaren / gezichtsuitdrukkingen

per juist kenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
15 maximumscore 2		
Voorbeelden van juiste manieren zijn:		
– centrale positie		
– (egaal) grijze kleur		
– rustige, voorwaartse blik (in tegenstelling tot de mimiek van anderen)		
– rustige houding (in tegenstelling tot de druk bewegende anderen), of: frontale houding (in tegenstelling tot de andere tafelgenoten)		
– als enige persoon in steen uitgevoerd		
– blik van aanwezigen op Hem gericht		
per juiste manier		1
16 maximumscore 2		
Voorbeelden van juiste manieren zijn:		
– aanbrengen van kleurverloop		
– aanbrengen van licht / donker		
– aanbrengen van overlap		
per juiste manier		1
17 maximumscore 2		
• Zij plaatst zich als toeschouwer (tegenover het gezelschap)		1
• Ze lijkt het gezelschap / te bestuderen		1

Kind aan tafel

18 maximumscore 2		
Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:		
– statische / gesloten lichaamshouding		
– vragende / afwachtende blik (omhoog)		
– afhangende schouders (van de kinderen links)		
– handen op schoot (van een paar meisjes)		
per juist kenmerk		1
19 maximumscore 2		
Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:		
– het smetteloze linnengoed (tafelkleed / servetten / slabbetjes) en kleding		
– de niet aangetaste ordening (van couverts / schalen / kannen / kommen)		
– de onaangeroerde gerechten / een aantal onaangeroerde sneetjes brood		
per juist kenmerk		1

Vraag	Antwoord	Scores
20 maximumscore 2		
<i>Ronde vormen</i>		1
Voorbeelden van juiste voorbeelden zijn:		
– borden		
– schalen		
– glazen		
– kannen		
– kommen		
– vaatjes		
– servetringen		
Indien één voorbeeld juist		0
<i>Gebogen vormen</i>		1
Voorbeelden van juiste voorbeelden zijn:		
– vensterbank		
– tafel		
– (decoratie op) vazen (in vensterbank)		
– rugleuningen		
Indien één voorbeeld juist		0
21 maximumscore 1		
De vensterbank is een gebogen vorm die als (een scherm) de kinderen afsluit / (als een schild) de groep omsluit.		
22 maximumscore 3		
Voorbeelden van juiste effecten zijn:		
– Je kunt alles dat zich op tafel bevindt goed waarnemen.		
– Je neemt de kinderen waar als een 'kring'.		
– De vragende / afwachtcnde houding van de kinderen wordt benadrukt.		
– Er ontstaat afstand tussen de kinderen en de beschouwer, of: de beschouwer wordt een buitenstaander.		
per juist effect		1
23 maximumscore 4		
Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:		
– in dikker borduurgaren aangebracht		
– in zwart garen aangebracht		
– over elkaar heen geborduurd / in (meer) laagjes uitgevoerd		
– in verticale / stekelige / onregelmatige vorm aangebracht		
– in ander patroon uitgevoerd		
– in andere (borduur)techniek aangebracht (stoppen)		
per juist kenmerk		1

Vraag	Antwoord	Scores
24	maximumscore 3 – geplooid – gekreukt – gescheurd – gerafeld(e rand) – smoezelig / vervuild / grijs per juist kenmerk	1
25	maximumscore 1 Op de plaats die Verwey vroeger aan tafel innam zijn stof en borduurrand beschadigd; dit in tegenstelling tot de plaatsen waar haar tafelgenoten zaten.	
26	maximumscore 2 <i>Niet-traditioneel</i> In dit werk ontbreekt de (fysieke) aanwezigheid / voorstelling van één of meer personen. <i>Zelfportret</i> In dit werk verwijst Verwey naar (pijnlijke) ervaringen uit haar jeugd, of: ze geeft zicht op een (niet zichtbaar) deel van haar leven.	1 1

Kopje thee?

- 27 **maximumscore 1**
 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Omdat deze koppen en schotels niet of nauwelijks gebruikt werden om te drinken, was het risico op breuk en/of beschadiging minimaal.
 - Met pronkstukken zoals deze kop en schotel gaat men doorgaans voorzichtig om.
- 28 **maximumscore 4**
 Voorbeelden van juiste argumenten zijn:
- cilindrische vorm, of: kopje heeft geen kwetsbare, uitstekende delen
 - glad oppervlak
 - 'ergonomisch' / handig oor
 - robuust materiaal / stevig porselein / weinig kwetsbaar
 - kopjes zijn stapelbaar
- per juist argument

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Het gieten van achthoekige vormen is redelijk complex.
- Het produceren van zulk dun porselein is risicovol, of: het risico op breuk is groot.
- Het aanbrengen van de (veelkleurige) decoratie is tijdrovend.
- Het maken van fouten bij het decoreren is groot (waardoor uitval ontstaat).

per juist antwoord

1

30 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Het gieten van cilindrische ronde vormen is redelijk eenvoudig.
- Het produceren van zulk dik porselein is weinig risicovol, of: de kans op breuk is klein.
- Er hoeven geen decoraties te worden aangebracht, of: het aanbrengen van alleen een transparant glazuur verloopt snel.

per juist antwoord

1

31 maximumscore 1

Er zijn resten van gebruik zichtbaar: kringen, druppels, vlekken.

32 maximumscore 1

Ja, ik vind het ontwerp van Van der Lubbe respectvol: ze maakt van het ontwerp een nieuw kunstwerk, of: de decoratie relateert op een respectvolle manier de soberheid van het ontwerp, of: de decoratie verwijst naar het (dagelijkse) gebruik / functie van een kop en schotel.

of

Nee, ik vind haar ontwerp niet respectvol: de decoratie tast een belangrijk uitgangspunt - de eenvoud - aan / maakt het belachelijk.

33 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist argument zijn:

- Het materiaal suiker smelt.
- Servies gemaakt van suiker kan niet worden afgewassen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste voordelen zijn:

- Het hoeft niet te worden afgewassen.
- Suiker is een goedkope grondstof.
- Het voegt - indien gewenst - suiker toe aan de gerechten / dranken.

per juist voordeel

1

35 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste nadelen zijn:

- Het is breekbaar, of: je moet voortdurend nieuw servies produceren / aanschaffen.
- Suiker is (een) niet-gezond(e) grondstof.
- Het voegt - ongewild - suiker toe aan de gerechten / dranken.

per juist nadeel

1

36 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Het materiaal voelt (aan de handen en de mond) vreemd aan.
- Het materiaal is / oogt onhygiënisch.
- In het materiaal kunnen zich resten bevinden die zich kunnen mengen met nieuw in te schenken drank.
- Het is niet goed te reinigen.

per juist antwoord

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 3 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

Afbeelding 10, 11 en 12: Collectie Boijmans Van Beuningen, Rotterdam

Afbeelding 17 : Marije Vogelzang, Amsterdam

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.